

PASS 1

HUR PÅVERKAR VÅRA FÖRUTSÄTTNINGAR HUR LIVET BLIR?

🕒 60 MIN.

Gå kort igenom vad momentet innehåller och vad eleverna kommer att möta och göra inom momentet. Öppna upp för om eleverna något inspel om vad de vill ska tas upp under arbetets gång.

ÖVNING

ÖVNING

Ett steg fram

🕒 10-15 MIN.

I övningen som är ett enklare rollspel/simulering tilldelas eleverna en karaktär med specifika förutsättningar. De får utifrån sin karaktär ta ställning till påståenden och ta ett steg fram om de anser att påståendet stämmer in på deras karaktär. Övningen tar upp frågor om jämställdhet och jämlikhet.

Övningen är framtagen av Palmecentret och finns att hämta här: https://www.grspeldatabas.se/sites/default/files/spel/ett_litet_steg.pdf

Övningen är från 2007 så lägg gärna till andra karaktärer och ställningstaganden som kan göra övningen mer aktuell. Resonera med eleverna kring tankar och känslor om jämställdhet och jämlikhet och låt dem också ge förslag på andra roller i spelet.

ÖVNING

ÖVNING

Vem producerar och hur?

🕒 50 MIN.

Steg 1

Börja med att låta eleverna undersöka var deras tröjor är producerade och resonera kort om varför det är så. Det troliga utfallet är att de flesta tröjorna är producerade i Asien och att låga löner är en stor anledning till varför produktionen är förlagd där. Många av de varor vi använder är producerade i låglöneländer. Värt att veta är att de koldioxidutsläpp som görs i produktionen räknas inte in i Sveriges redovisade koldioxidutsläpp.

Steg 2

Låt sedan eleverna läsa i häftet Vad kostar din tröja? från Swedwatch som du hittar här: <https://swedwatch.org/wp-content/uploads/2019/01/Vad-kostar-din-tr%C3%B6ja-1.pdf> Välj om de ska läsa hela häftet eller om de ska välja en produkt som tröjan, maten, resan. (Mobilen har de redan läst om i moment 2 om resurser.) Det är dock viktigt att alla elever läser sidan 12: *Kan företag göra precis som dom vill?*

Steg 3

Låt eleverna redogöra för vad de har läst i mindre grupper om förslagsvis 4 personer i varje grupp. (Gärna i tvärgrupper om de läst olika artiklar om olika produkter.)

Steg 4

Avrunda sen med en gemensam reflektion i helklass.

Förslag på frågeställningar att reflektera och diskutera kring:

- Ser ni något mönster i artiklarna?
- Vad skulle ökad lön betyda för de som producerar det vi konsumerar?
- Vad skulle förbättrade arbetsförhållanden betyda?
- Vad händer om vi bojkottar varor från vissa länder? Vad händer på kort sikt och på lång sikt?
- Hur kan vi som konsument påverka importörer och klädkedjor? De är ofta känsliga för kundreaktioner.

- Ser ni något mönster i artiklarna?
- Vad skulle ökad lön betyda för de som producerar det vi konsumerar?
- Vad skulle förbättrade arbetsförhållanden betyda?
- Vad händer om vi bojkottar varor från vissa länder? Vad händer på kort sikt och på lång sikt?
- Hur kan vi som konsumenter påverka importörer och klädkedjor? De är ofta känsliga för kundreaktioner.
- Vad görs idag för att komma till rätta med problemet?
- Varför producerar vi inte kläder i Sverige?
- Vilka globala mål berörs? Se <https://www.globalamalen.se>
- Vilka hållbarhetsprinciper bryts idag, vad sätts det upp hinder för när vi producerar och konsumerar varor? ⁴
- Vad kan du/vi göra?
- Vilka är Swedwatch? Är det en trovärdig källa?

TIPS

Läs mer på Oxfam om kampanj för lagstiftning om företags ansvar för mänskliga rättigheter som stöttas av svenska företag och fackföreningar. ⁵

TIPS

I dag växer det upp företag som i Sverige kallas socialt entreprenörskap och socialt företagande, där företaget är ett medel för att skapa samhällsnytta och där resultatet mäts i samhällsnyttiga mål och överskottet går tillbaka till verksamheten. Ta gärna reda på om det finns det något sådant företag i den egna kommunen.

Hos intresseorganisationen SCOOPi finns en lista på arbetsintegrerande företag i Sverige. ⁶

TILL DIN HJÄLP

Som fortbildning till denna modul finns en serie kortfilmer på Future Minds hemsida. När du ska prata om socialt kapital och tillit kan du förbereda dina kunskaper med att titta på film 4.2. Tillit och social kapital. När du ska prata om psykologiska behov kan du titta på film 4.3. Självbestämmandeteori. I filmerna görs löpande kopplingar till hållbarhetsprinciperna och det finns även film 2. Hållbar utveckling - definitioner och helhet som går igenom principerna särskilt.

⁴ För mer info om hållbarhetsprinciperna, se moment 1 och utbildningsfilmerna på Future Minds hemsida.

⁵ <https://www.oxfam.se/blog/ny-kampanj-lagstiftning-foretags-ansvar-manskliga-rattigheter>

⁶ <http://skoopi.coop/asf-i-stockholm/>